

VISIESTUK

ACTIEF BURGERSCHAP EN SOCIALE INTEGRATIE.

Inhoudsopgave

- 1. Kenmerken en Risico's**
- 2. Visie op actief burgerschap**
- 3. Hoofddoelen**
- 4. Aanbod**
- 5. De basiswaarden**
- 6. Rapportage en evaluatie in het team**
- 7. Verdeling van (praktische) activiteiten per groep**
- 8. Verbeterplan**

1. Kenmerken en Risico's

Openbare Basisschool De Barchschole ligt in Barchem, een groot dorp gelegen in Gelderland Samen met nog negen basisscholen ressorteert De Barchschole onder het bestuur van Stichting Poolster.

Voor verdere beschrijving van de wijk en de populatie verwijzen we naar ons schoolondersteuningsprofiel. Deze is op te vragen op de school of te downloaden via de website. De Barchschole is gehuisvest in een oud gebouw. De ruime speelplaats biedt de kinderen veel speelgelegenheid en de grote bomen bieden schaduwrijke plekken en sfeer. Ook maakte de school gebruik van het nabijgelegen bos deels rondom de school. Dit bos is niet van de school. Het onderhoud ligt compliceert en daar er aanzienlijk rot hout hangt in de bomen en er onoverzichtelijke bossen takken liggen, is besloten bij de start van schooljaar 19-20 dat er eerst gekeken moet worden op welke manier dit bos veilig betrokken kan worden bij het ruime speelplein. Dit vergt ook ander spelgedrag van de kinderen waarop eerst geïnvesteerd moet worden.

De school is een openbare basisschool, waarop dagelijks ongeveer 130 kinderen onderwijs krijgen, 10 leerkrachten, een Intern Begeleider, conciërge, administratief medewerker, 2 onderwijsassistenten, een vrijwilliger en directeur werken.

De slogan van de school is: **Vanuit nieuwsgierigheid ga ik lerend de wereld in!** Als school met unitonderwijs met kernconcepten geven wij aan dat wij ons onderwijs evenwichtig verdeelt over hoofd, hart en handen. We werken samen aan onze kernwaarden: autonomie, relatie, competentie en doen dat vanuit de dynamische driehoek ouder-kind-school. Wij zien kansen van kinderen en stimuleren hen in de ontwikkeling van hun talenten. **Alle ruimte om te groeien!** Wij doen dit vanuit de Unit. Van samen-verantwoordelijkheid naar eigenverantwoordelijkheid. Binnen de Unit zitten kinderen uit meerdere leerjaren bij elkaar. Zo ervaren kinderen de oudste en jongste rol.

De leerling-populatie van onze school kent globaal de volgende kenmerken:

- voornamelijk autochtone kinderen;
- ouders zijn werkzaam in landbouw, handel, industrie en zakelijke dienstverlening;
- het grootste gedeelte van de ouders werkt beiden;
- zeer weinig ouders zitten in de schuldsanering;
- ouders wonen verspreid over het gehele plaats. Naast dat kinderen uit het dorp naar de school komen, komen ouders ook hele bewust naar de Barchschole vanuit andere dorpen vanuit de gemeente Lochem.
- ouders kiezen niet altijd vanzelfsprekend uit openbare overweging voor onze school, maar tevens voor het onderwijsconcept die wij kinderen bieden;
- toename van het aantal één-oudergezinnen en samengestelde gezinnen, waardoor kinderen soms in sociaal-emotionele problemen komen, er zijn overigens relatief weinig 1-oudergezinnen en samengestelde gezinnen.
- relatief veel kinderen die kenmerken van dyslexie vertonen;
- niet alle kinderen hebben een periode van voorschoolse educatie gehad, merendeel wel;
- een steeds groter aantal kinderen maakt gebruik van de voor- en naschoolse opvang;
- een steeds groter aantal leerling maakt gebruik van ondersteuning vanuit het samenwerkingsverband. Passend onderwijs is merkbaar bij ons op school. Voor onze zorg (kwaliteitszorgcyclus, passend onderwijs) verwijzen we niet alleen naar ons SOP, maar ook naar ons zorgplan.

De Barchschole is een dorpsschool met weinig allochtone gezinnen. Een voorbereiding op de multiculturele samenleving en het hebben van kennis en respect voor andere religies is iets waar wij bewust aandacht aan besteden. Via het werken aan kernconcepten wordt er aandacht aan geschonken. Ook zijn dit onderwerpen van gesprek tijdens kringgesprekken en sociaal emotionele lesactiviteiten. We zijn ons ervan bewust dat dit aandacht behoort te krijgen. De wereld is groter dan Barchem alleen! Openbaar onderwijs is onderwijs vanuit een ideaal dat er toe doet! Iedereen is welkom!

Wij werken o.a. vanuit de onderstaande uitgangspunten naast onze kernwaarden en de driehoek ouder-kind-school.

- Respect voor ieder mens
De waarden en normen vanuit onze Openbare levenshouding zijn het uitgangspunt voor de wijze waarop wij met elkaar omgaan. Daarbij gaan we er van uit dat ieder kind waardevol en uniek is in karakter en mogelijkheden.
- Elk kind is onze zorg
Zowel de ontwikkeling als het welbevinden van ieder kind wordt door ons gevolgd. Kinderen die extra zorg nodig hebben, bieden we gespecialiseerde begeleiding m.b.v. aangepaste instructie, leermiddelen en materialen. Waarbij we het belangrijk vinden dat we dit samen met de ouder(s)/verzorger(s) van het kind doen.
- Ik, jij, wij
De mens is een sociaal wezen, daarom werken we met kinderen uit verschillende leerjaren in de Unit en organiseren wij Unitdoorbrekende activiteiten, waardoor kinderen ervaren dat zij (ik) met anderen (jij) samen (wij) met en van elkaar leren en een actieve bijdrage hebben aan ons schoolklimaat. Deze activiteiten kunnen binnen en buiten het schoolterrein plaatsvinden.

2. Visie op actief burgerschap

Burgerschapsvorming... wéér iets nieuws op het bordje van het onderwijs? Nee, burgerschapsvorming is niet iets nieuws. Het is een taak die het onderwijs altijd al heeft gehad. Onderwijs ís burgerschapsvorming. Het enige verschil met heel vroeger is dat er nu een wettelijk kader is.

Scholen zijn vanaf 2006 wettelijk verplicht aandacht te besteden aan actief burgerschap en sociale integratie. Om actief burgerschap en sociale integratie te realiseren, is het volgens de inspectie van belang dat scholen zélf een visie ontwikkelen. Welke planmatige aanpak hanteert de school om actief burgerschap te stimuleren, welke concrete doelen streeft de school na?

Leerlingen groeien op in een steeds complexere, pluriforme maatschappij. Onze school vindt het van belang haar leerlingen op een goede manier hierop voor te bereiden. Leerlingen maken ook nu al deel uit van de samenleving. Wij zien het als een taak van de school kinderen op te voeden tot evenwichtige, fatsoenlijke, democratische, participerende, coöperatieve en algemeen ontwikkelde burgers van de Nederlandse samenleving. Zij moeten goed met anderen om kunnen gaan en deel kunnen nemen aan de samenleving. Wij besteden aandacht aan sociale vaardigheden bij de leerlingen, de basiswaarden en aan beleefdheid en omgangsregels in de omgang met elkaar.

De nieuwe wet voor [burgerschapsonderwijs](#) is per 1 augustus 2021 ingegaan. Scholen waren al wettelijk verplicht om onderwijs in burgerschap te verzorgen, maar met deze wet heeft de overheid de wettelijke opdracht voor scholen aangescherpt. De wet geeft aan wat er van de scholen verwacht wordt:

1. De school moet concreet onderwijs aanbieden in de basiswaarden.
2. De school moet zorgen voor de ontwikkeling van sociale en maatschappelijke competenties.

3. De school moet een oefenplaats zijn in de vaardigheden die van belang zijn voor het deelnemen aan de maatschappij.
4. De school moet ervoor zorgen dat iedereen zich veilig en geaccepteerd voelt op school.

1. De basiswaarden

De basiswaarden van de Nederlandse rechtsstaat. Het gaat daarbij om:

- vrijheid van meningsuiting
- gelijkwaardigheid
- begrip voor anderen
- verdraagzaamheid [tolerantie]
- afwijzen van onverdraagzaamheid
- afwijzen van discriminatie
- autonomie
- verantwoordelijkheidsbesef

De overheid verwacht dat de scholen doelgericht [intentioneel] aandacht besteden aan de basiswaarden. Daarnaast komen ze uiteraard aan bod bij andere lessen wanneer dat nodig en/of nuttig is.

2. Sociale en maatschappelijke competenties

De overheid verwacht dat de scholen een aanbod (curriculum) vaststellen voor het ontwikkelen van de sociale en maatschappelijke competenties. Deze competenties stellen de leerlingen in staat om deel uit te maken van, en bij te dragen aan de pluriforme, democratische Nederlandse samenleving.

3. Een oefenplaats

In de wet staat: het bevoegd gezag draagt zorg voor een schoolcultuur die in overeenstemming is met de basiswaarden en zorgt ervoor dat er een omgeving wordt gecreëerd waarin de leerlingen worden gestimuleerd om actief te oefenen met de omgang met en het handelen naar deze basiswaarden. De wet geeft aan dat het bestuur een zorgplicht heeft ten aanzien van de schoolcultuur op de scholen.

4. Het schoolklimaat

Het bevoegd gezag heeft een zorgplicht voor het schoolklimaat. De school moet er in de eerste plaats voor zorgen dat ze de leerlingen kennis en respect bijbrengen voor verschillen in godsdienst, levensovertuiging, politieke gezindheid, afkomst, geslacht, handicap of seksuele gerichtheid. Daarnaast moet de school de leerlingen de waarde

bijbrengen, dat gelijke gevallen gelijk behandeld worden. En tenslotte moet de school zorgen voor een klimaat waarin alle betrokkenen zich veilig en geaccepteerd voelen.

Wat betekent dit voor de school?

1. een visie ontwikkelen op burgerschapsonderwijs;
2. doelen voor burgerschapsonderwijs vaststellen;
3. een samenhangend curriculum ontwerpen en uitvoeren;
4. vaststellen wat er in welk leerjaar geleerd wordt;
5. het onderwijs in burgerschap evalueren.

Als school hadden we dit bovenstaande al globaal opgenomen in ons visiestuk. Door het volgen van de thema's van onze kernconcepten en de manier waarop we ons onderwijs organiseren vanuit onze visie (zie schoolplan) hebben we voldoende aandacht aan de wettelijke eisen die gesteld worden.

Specifiek voor onze school:

In de schoolloopbaan van het kind op Obs de Barchschole willen we de kinderen die kennis, houding en vaardigheden aanleren die nodig is zijn om te leren zelf stevig te staan in de maatschappij zonder daarbij de ander uit het oog te verliezen en blij te worden, energie te krijgen van de eigen belangenloze bijdrage aan het geluk en de vrijheid van de ander. Wij hopen dat de kinderen hiermee deelnemen aan en mede vormgeven aan de totale maatschappij met een open vizier. Wij willen dit bereiken door samen in verbinding te staan vanuit de dynamische driehoek kind-ouder-school. Verder in dit stuk beschrijven we hoe en waarmee we dit willen bereiken.

De onderstaande aspecten vinden wij van belang om te werken aan onze visie op burgerschap:

Waardeer je vrijheid

Hoe bijzonder is het dat we al meer dan 75 jaar leven in vrijheid. Dat we onze vertegenwoordigers kunnen kiezen in het bestuur van het land, de provincie en de gemeente. Dat we een onafhankelijke rechterlijke macht hebben. Dat we een vrije pers hebben die ons genuanceerd alle kanten van het verhaal laat zien. De vrijheid van meningsuiting wordt aan alle kanten gefaciliteerd in onze maatschappij en benut. Het is een groot goed. Zeker als dat gepaard gaat met de vrijheid dat iedereen mag zijn wie die is.

En de bijkomende verantwoordelijkheid

Vrijheid gaat altijd gepaard met verantwoordelijkheid. Met de vrijheid van meningsuiting komt de verantwoordelijkheid om na te denken bij wat je zegt. Met de vrijheid om keuzes te kunnen maken, komt de verantwoordelijkheid om de consequenties af te wegen en te aanvaarden. Jouw vrijheid gaat daarbij zover tot je die van anderen gaat beperken.

Wat willen we kinderen leren?

Voor het onderwijs betekent het dat het omgaan met vrijheid en het nemen van verantwoordelijkheid een van de belangrijkste zaken is die we kinderen kunnen leren om hen

voor te bereiden op hun rol als burger in de maatschappij. Mensen zijn autonoom en maken dagelijks beslissingen. Dat geldt ook voor kinderen, dus er komen genoeg gelegenheden langs om de relatie tussen vrijheid en verantwoordelijkheid, tussen keuze en consequentie te bespreken. We hebben geen oorlog nodig om het daarover te kunnen hebben.

De ambities die we hebben om te voldoen aan punt 1 t/m 5 zoals hierboven beschreven en dus het verder uitwerken en doorontwikkelen van onze visie, staan onderaan dit visiestuk opgenomen in Hoofdstuk 8; het verbeterplan.

De ambities die we hebben om te voldoen aan punt 1 t/m 5 zoals hierboven beschreven en dus het verder uitwerken en doorontwikkelen van onze visie, staan onderaan dit visiestuk opgenomen in Hoofdstuk 8; het verbeterplan.

Rol van burgerschap

Burgerschapsvorming brengt jonge burgers (want dat zijn kinderen immers!) de basiskennis, vaardigheden en houding bij die nodig zijn om een actieve rol te kunnen spelen in de eigen leefomgeving en in de samenleving. Ze maken kennis met begrippen als democratie, grond- en mensenrechten, duurzame ontwikkeling, conflicthantering, sociale verantwoordelijkheid, gelijkwaardigheid en het omgaan met maatschappelijke diversiteit. Die kennis komt niet alleen uit het boekje, maar wordt ook geleerd door te oefenen in de praktijk. De school als "oefentuin".

Burgerschapsvorming is niet bedoeld om brave burgers voort te brengen. Democratisch burgerschap geeft recht op een afwijkende mening. Democratie vraagt om een gezonde dosis wantrouwen bij burgers: 'good men must not obey the laws too well' zei de Amerikaanse dichter Ralph Waldo Emerson lang geleden al.

Drie domeinen

Bij burgerschapsvorming staan drie domeinen centraal:

- **democratie** - kennis over de democratische rechtstaat en politieke besluitvorming; democratisch handelen en de maatschappelijke basiswaarden
- **participatie** - kennis over de basiswaarden en mogelijkheden voor inspraak en vaardigheden en houdingen die nodig zijn om op school en in de samenleving actief mee te kunnen doen
- **identiteit** - verkennen van de eigen identiteit en die van anderen; voor welke (levensbeschouwelijke) waarden sta ik en hoe maak ik die waar?

Misschien lag het leren van deze basisvaardigheid vroeger meer buiten de school. Nu is dat niet meer zo. Het leren 'samenleven' in onze complexe maatschappij vraagt van de school een actieve rol. Een rol die via de wettelijke verplichting 'actief burgerschap en sociale integratie' een vaste plek heeft gekregen. In de opvatting van de minister is actief burgerschap 'de bereidheid en het vermogen deel uit te maken van de gemeenschap en daar een actieve bijdrage aan te leveren'. Sociale integratie is 'deelname van burgers (ongeacht hun etnische of culturele achtergrond) aan de samenleving, in de vorm van sociale participatie, deelname aan de maatschappij en haar instituties en bekendheid met en betrokkenheid bij uitingen van de Nederlandse cultuur.'

De school zelf is ook een gemeenschap, waar kinderen en volwassenen leren samen te werken, samen te leren, samen vreugde en verdriet te delen. Leerlingen worden serieus genomen en delen mede de verantwoordelijkheid voor een plezierige en veilige omgeving. Tegelijkertijd willen wij dat de school geen gesloten gemeenschap is. Leren gebeurt niet alleen op school. Daarom onderhouden de scholen contacten met instanties en organisaties die aan het leren

kunnen bijdragen. De school staat midden in de maatschappij en haalt de maatschappij de school binnen.

Oefenplaats

Deze visie sluit goed aan bij de manier waarop de inspectie tegen de opdracht 'actief burgerschap en sociale integratie aankijkt'. De inspectie vindt het belangrijk dat de school een leer- en werkomgeving biedt waarin burgerschap en integratie zichtbaar zijn en in de praktijk worden gebracht: de school als oefenplaats. De inspectie zal nagaan in hoeverre de school de leerlingen kent en het onderwijs daarop afstemt. Daartegenover staat dat de scholen verantwoording moeten afleggen. Voorop staat dat de scholen planmatig uitwerking geven aan actief burgerschap en sociale integratie in hun schoolplan, waarbij het in kaart brengen van ervaringen en prestaties meer inzicht geeft in de mate waarin burgerschapsdoelen zijn bereikt. Waar de inspectie met name op zal toezien is de ontwikkeling en uitwerking van een visie, samen met het kiezen van concrete doelen. Daarnaast dienen er een planmatige aanpak en inzicht in de resultaten van het onderwijs te zijn. Verder zal de inspectie kijken naar de samenstelling van het onderwijsaanbod en daarin met name naar de aandacht voor sociale competenties, kennismaking met de samenleving en de verscheidenheid daarin. Kort gezegd: zeggen scholen wat ze doen en doen ze wat ze zeggen?

Door jongeren actief te betrekken bij de samenleving waar ze deel van uitmaken, zorgen we ervoor dat ze zich medeverantwoordelijk gaan voelen voor die samenleving. Burgerschapsvorming brengt jonge burgers de basiskennis, vaardigheden en houding bij die nodig zijn om een actieve rol te kunnen spelen in de eigen leefomgeving en in de samenleving. Belangrijk zijn bijvoorbeeld sociale vaardigheden. Luisteren, je mening geven, voor je eigen belangen opkomen, conflicten oplossen op een vreedzame manier. Ook is er aandacht nodig voor de gedrags- en omgangsregels die het sociale verkeer ordenen. Een ander aspect van burgerschapsvorming is het overdragen van de basiswaarden van de democratische rechtsstaat en van kennis over democratie. Van belang is verder de kennismaking met verschillende culturen, geloven en leefwijzen in de Nederlandse samenleving.

Sociale ontwikkeling van leerlingen, daar hebben we geen uurtje voor, zeggen we als team, daar hebben we de hele week voor."

Burgerschapsvorming kan inhoudelijk in het onderwijs worden verbonden met schoolvakken als geschiedenis, aardrijkskunde, natuur en techniek, maatschappijleer, godsdienst/levensbeschouwing, maar ook met talen en meer exacte vakken. Delen van burgerschapsvorming zitten nu al in deze vakken en hun methodieken of kunnen er relatief eenvoudig in worden opgenomen. Toch vraagt burgerschapsvorming ook om andere inhouden en vooral een andere manier van leren, met meer handelingsgerichte activiteiten in school en buiten school. Het vakkenoverstijgende karakter van burgerschapsvorming vraagt om een meer samenhangende aanpak, waarbij voor school, leerlingen en gemeenschap duidelijk wordt wat het effect is. Burgerschapsvorming moet zichtbaar worden.

Toetsing en evaluatie

Scholen mogen kiezen voor een eigen curriculum voor burgerschapsvorming. Ze bepalen, binnen de kaders van de wet, zelf het doel en de didactische middelen, liefst met inspraak van de leerlingen. De volgende stap is evaluatie van het uitgevoerde onderwijsproces. Toetsing van leeropbrengsten maakt daar deel van uit. Ook bij het vaststellen van toetsvormen en –normen kunnen leerlingen een actievere rol spelen. Kennis, vaardigheden en houding vragen elk om een eigen toetsmethodiek. Het meten en vastleggen van uitkomsten, persoonlijke ervaringen en vertoond gedrag zullen meer dan – alleen – traditionele toetsen inzicht geven in de mate waarin de beoogde doelstellingen gehaald zijn. Een leerlinggebonden portfolio of een leerlingvolgsysteem kan inzicht geven in het toepassen van relevante kennis en sociale en communicatieve vaardigheden en in het beargumenteren van standpunten. Gefundeerde feedback geeft leraar en leerling informatie over de voortgang, de gewenste resultaten en daagt uit om de aanpak te verbeteren. De 21ste -eeuwse vaardigheden: kritisch denken, communiceren, creativiteit, probleemoplossend vermogen, sociaal en culturele vaardigheden en ICT-vaardigheid heeft een overlap met burgerschap en sociale integratie. Deze vaardigheden worden met name geoefend als we binnen ons onderwijs bezig zijn met

burgerschap en sociale integratie. Ook ons Unitonderwijs met het werken met kernconcepten leent zich bij uitstek voor deze vaardigheden en zijn dan daarin ook opgenomen. Zo is al te zien dat burgerschap en sociale integratie geen vak apart is. Het is verweven in ons onderwijs. Grote raakvlakken zijn er dan ook met wetenschap en technologie waarin onderzoekend en ontdekkend leren hoog in het vaandel staan. Talentontwikkeling leent zich bij uitstek om weer te werken aan vaardigheden van de 21ste eeuw.

“Wij zien het aanspreken van mensen op hun talenten als een belangrijke vorm van burgerschapsontwikkeling. Mensen die zich bewust zijn van hun sterke kanten en zich in die richting verder ontplooiën, zijn nadrukkelijk met hun identiteit bezig, met hun plek in de samenleving”

Vanaf unit 2 werken we met een portfolio waarin kinderen aantonen naar zichzelf, maar ook hun ouders, waar ze trots op zijn. Hierin komt niet alleen werk vanuit de Kernconcepten, maar kan ook een plek zijn waarin een kind trots zijn ontwikkelingen toont vanuit de basisvakken (rekenen, lezen, taal). We verwijzen voor verder uitleg over het werken met kernconcepten naar onze schoolgids. De evaluaties met kinderen vindt plaats in individuele kindgesprekken, maar ook in kringgesprekken waar we de dag mee starten en eindigen. Daarnaast heeft ons kinderkabinet ook een rol in het geven van een stem voor kinderen binnen ons onderwijs.

Democratie: een manier van leven

Democratie heeft niet alleen te maken met formele politieke rechten en plichten, maar ook met de manier waarop mensen met elkaar omgaan: het erkennen dat iedere burger in principe een bijdrage kan leveren aan het ‘besturen’ van de samenleving, het proberen vreedzaam conflicten op te lossen, een meerderheid die respect en tolerantie voor minderheden aan de dag legt, en andersom. Democratie omvat niet alleen formele spelregels, maar is een houding, een levenswijze. We verwachten dat burgers elkaar respecteren en met rust laten. We verwachten dat iedereen zijn bijdrage levert aan de kwaliteit van de samenleving en niets doet dat die kwaliteit in gevaar brengt. Dat betekent ook respectvol kunnen omgaan met verschillen, zoals nationaliteiten, geslachten, homoseksualiteit, genderproblematiek etc. Daar waar mogelijk werken we samen met instanties als GGD of verslavingszorg om deze onderwerpen op een goede manier bij onze leerlingen onder de aandacht te brengen. Duurzaamheid krijgt ook steeds prominenter een plek in het onderwijs. We hebben maar één wereld en daar moeten we goed voor zorgen.

Participatie: actief meedoen

Burgerschapsvorming wil kritische burgers voortbrengen. Het gaat erom dat leerlingen de kennis, houding en vaardigheden verwerven die nodig zijn om goed te kunnen functioneren in het politieke, economische en sociaal-culturele leven. ‘Goed functioneren’ betekent actief meedoen, je medeverantwoordelijk voelen, een bijdrage leveren aan de leefomgeving en bereid zijn democratisch gedrag te vertonen. Maar er mag ook aandacht zijn voor wat genoemd wordt ‘*kleine deugden*’. Deugden die de omgang tussen mensen prettiger en zinvoller maken. Burgerschapsvorming wijst kinderen en volwassenen op de waardevolle betekenis van plezierige en humane omgangsvormen. Door middel van onze oudervereniging zoeken we verbinding met de omgeving van de school en werken zo mee aan de leefbaarheid van een dorp. We maken als school daarin wel bewuste keuzes en zoeken naar die activiteiten die aansluiten bij onze kernconcepten.

Identiteit: meer dan levensbeschouwing

Identiteitsontwikkeling heeft een relatie met levensbeschouwelijke ontwikkeling, maar is breder.

Identiteitsontwikkeling heeft te maken met je zelfbeeld, hoe je in de wereld staat, hoe jij jezelf ziet ten opzichte van anderen. Waar sta ik voor en hoe maak ik dat waar? Een democratische samenleving doet een sterk beroep op de eigen verantwoordelijkheid, op regie nemen over het ontwikkelen van de eigen identiteit. Er is een constante wisselwerking tussen de identiteit van een persoon en de (sociale) omgeving, namelijk gezin, vrienden, de klas, de vereniging etc. De identiteit van een leerling wordt gevormd in de relatie met anderen, terwijl die identiteit weer invloed heeft op de sociale omgeving. Identiteiten zijn ook veranderlijk. Bovendien maken mensen deel uit van meerdere gemeenschappen en kunnen ze zich verbonden voelen met wat in die gemeenschappen belangrijk gevonden wordt. Voor sommige, met name allochtone, leerlingen is daarmee de identiteitsontwikkeling complexer. Door ze te leren omgaan met een verscheidenheid aan identiteiten, zijn deze leerlingen beter in staat succesvol te functioneren in de samenleving.

3. Doelen

Vanuit deze visie hebben wij de volgende doelen opgesteld:

1. Wij voeden onze leerlingen op tot fatsoenlijke en evenwichtige mensen die respectvol (vanuit duidelijke waarden en normen omgaan met de medemens). Daarom besteden wij veel aandacht aan de sociaal-emotionele ontwikkeling. Hiervoor is ook een ondersteunende methode op school aanwezig (Kwink). Dit opvoeden doen we natuurlijk samen met de ouders/verzorgers en meten we ook via een Cotan-gecertificeerde methodiek de sociale veiligheid van kinderen (hiervoor gebruiken we de vragenlijsten van WMK (werken met kwaliteitskaarten) of de vragenlijsten vanuit PO-Vensters). Ook zetten we de vragenlijsten vanuit Kindbegrip in waardoor sociale, emotionele en morele competenties beoordeeld kunnen worden;
2. Wij voeden onze leerlingen op tot mensen die weten wat democratie inhoudt en die daar ook naar handelen. Wij willen dat kinderen leren met elkaar te overleggen, naar elkaar te luisteren en samen te werken;
3. Wij voeden onze kinderen op tot mensen die 'meedoen', participeren, zodat ze actief betrokken zijn op de samenleving en gericht op samenwerking. Het belangrijkste daarbij is het 'belangeloos' iets voor een ander (de medemens) doen;
4. Wij voeden onze leerlingen op tot mensen die kennis hebben van en respect hebben voor andersdenkenden;
5. Wij richten ons op de algemene ontwikkeling, omdat we willen dat kinderen in aanraking komen met cultuur en daardoor een persoonlijke verrijking en een bredere kijk op de wereld krijgen.
6. Wij evalueren ons onderwijs door binnen WMK de vragenlijst over actief burgerschap en sociale integratie en de bijbehorende kwaliteitszorg binnen een schoolplanperiode uit te zetten.

4. Aanbod

Doel 1

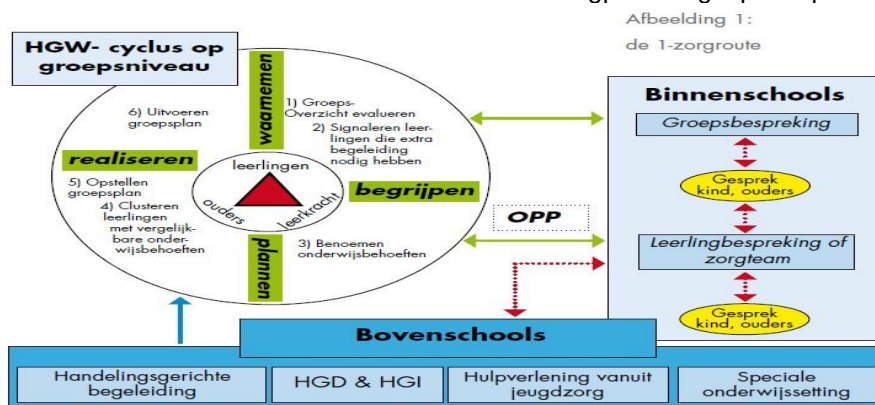
Wij voeden onze leerlingen op tot fatsoenlijke en evenwichtige mensen die respectvol (uitgaande van onze Openbare identiteit en de daaruit voortkomende waarden en normen) omgaan met de medemens. Daarnaast besteden wij veel aandacht aan de sociaal-emotionele ontwikkeling.

Wij besteden in alle groepen aandacht aan:

- Zelfbeeld
- Kunnen samenwerken
- Zelfstandigheid
- Zelfredzaamheid
- Omgang met de leerlingen
- Omgang met de leraren en andere volwassenen
- Bevorderen van sociale competenties
- Het incasseren van verlies en tegenslag/teleurstellingen

In de praktijk van alle dag is dat terug te zien in:

- Kinderen leren reflecteren op hun eigen gedrag d.m.v. de lessen uit o.a. Kwink en bronnenmateriaal zoals SOEMO. Maar ook naar aanleiding van kindgesprekken die een leerkracht houdt na het invullen van de vragenlijsten vanuit kindbegrip, WMK of PO-Vensters. Op school is als bron materiaal ook de methode kinderen en hun sociale talenten aanwezig;
- De intensieve aandacht aan groepsvorming, sfeer in de Unit aan het begin van het nieuwe schooljaar (De Gouden Weken). Met aandacht voor de schoolregels en Unitregels. Mede daarom plannen we ook in het begin van het schooljaar onze kampen en schoolreisjes;
- Werken met weektaken, tandemleren en coöperatief leren binnen de Unit;
- In gesprek met het kind en de Unit (kindgesprekken, portfoliogesprekken, 10-min. gesprekken vanaf leerjaar 1 met kind erbij, kringgesprekken);
- Het invullen van de Kindbegrip, (WMK vragenlijsten en/of PO-Vensters voor bovenbouw en ouders indien nodig);
- Het introduceren van de zin: "Stop houd op, ik vind het niet meer leuk. Vanaf leerjaar 1.
- Het direct bespreekbaar maken van conflicten, ruzietjes (pest- en omgangsprotocol), waaronder inzet van vertrouwenspersoon en coördinator sociale veiligheid (pest-coördinator/coördinator gezond gedrag);
- Het volgen van de training Rots en Water in leerjaar 5-6.
- De leerkrachten vertonen voorbeeldgedrag; zij gaan op een respectvolle manier met elkaar, de leerlingen en de ouders om. Wij spreken uit dat we dit ook van ouders en kinderen verwachten;
- Het gesprek met leerlingen en ouders is vanuit het HGW (Handelingsgericht werken) ingezet. Hierdoor wordt er niet alleen gekeken naar belemmerende factoren, maar ook naar ondersteunende factoren. Dit is binnen ons zorgplan toegespitst op onze school.

Doel 2

Wij voeden onze leerlingen op tot mensen die weten wat democratie inhoudt en die daar ook naar handelen. Wij willen dat kinderen leren met elkaar te overleggen, naar elkaar te luisteren en samen te werken.

Wij besteden in alle groepen aandacht aan:

- Leren luisteren naar elkaar
- Leren argumenteren
- Leren debatteren
- Leren reflecteren en feedback te geven
- Leren elkaar te accepteren
- Elkaars mening respecteren
- Vrijheid van meningsuiting zonder een ander te kwetsen
- Wij leren onze leerlingen wat democratie is.

In de praktijk van alledag is dat terug te zien in:

- De principes van tandem- en coöperatief leren en Unit-, kringgesprekken.
- Tijdens de lessen taal en WO (kernconcepten), ontdekkend en onderzoekend leren (talentontwikkeling)
- In alle groepen wordt er naar schooltelevisieprogramma's gekeken, waarin allerlei maatschappelijke thema's behandeld worden. Na de les wordt er met de kinderen over gepraat.
 - Unit 2: leren, werken, bekijken en bespreken n.a.v. o.a. Koekeloere/ Huisje boompje beestje
 - Unit 3: leren, werken, bekijken en bespreken n.a.v. o.a. Huisje boompje beestje en schooltv, klokhuis, de Dag van vandaag
 - Unit 4 en 5: leren, werken, bekijken en bespreken o.a. / jeugdjournaal.
- Krant (kidsweek) in de klas in de bovenbouwgroepen wordt af en toe uitgedeeld.
- Aandacht voor actueel maatschappelijke thema's (Prinsjesdag, 4 mei-herdenking, verkiezingen, koningsdag, rampen, etc.)
- Het kinderkabinet (leerlingenraad), deze wordt jaarlijks democratisch gekozen.
- Kringgesprekken, Unitgesprekken, portfoliogesprekken
- Gastlessen van o.a. gemeente, GGD en verslavingszorg, ouders etc.
- Jaarlijks bezoek van Bureau HALT
- Samenwerking met de gemeente, bezoeken gemeentehuis, culturele instellingen, bedrijven
- Samenwerking met de kerk/moskee; bezoeken aan de kerk/moskee, les van de dominee/iman indien dit te plannen en te overleggen valt (1 x per 2 jaar)
- Bezoek aan Synagoge Lochem
- Bezoek aan Westerbork voor de hoogste Unit/leerjaren.
- Deze bovengenoemde onderwijsactiviteiten worden veelal opgenomen binnen onze kernconcepten.

Doel 3

Wij voeden onze kinderen op tot mensen die 'meedoen', participeren, zodat ze actief betrokken zijn op de samenleving en gericht op samenwerking. Het belangrijkste daarbij is het belangeloos iets voor een ander (de medemens) doen.

Wij besteden in alle groepen aandacht aan:

- Organisatorische vaardigheden en leren leerlingen verantwoordelijkheid te nemen voor anderen.

In de praktijk van alledag is dat te zien in:

- Acties voor 'anderen': Unitacties en daar waar mogelijk ook een scholenactie voor een goed doel; maar ook in overleg met de leerlingen tussendoor bij acute hulpvragen.
- Ons "Plan" kind welke in samenwerking met de oudervereniging hebben geadopteerd.
- Zorg voor het milieu in en rondom de school (duurzaamheid). Omgeving, plein netjes houden.
- Zorg voor de schooltuin (beleefstuin) en het insectenhotel.
- Alle leerlingen dragen zorg voor hun omgeving en daarom werken we niet met een Unitdienst.
- Vanaf leerjaar 1 leren de kinderen zorg te dragen voor hun eigen spullen, die van anderen en materialen van school.
- Tutorlezen; kinderen helpen en begeleiden elkaar bij het oefenen van technisch lezen via methode Bouw waarbij Bovenbouw kinderen MB kinderen begeleiden.
- Aan het eind van het schooljaar helpen de leerlingen met het opruimen, schoonmaken en inrichten van hun Unit.
- In alle groepen leren de kinderen elkaar te helpen, samen te werken en iets over te hebben voor een ander (2 à 3 leerjaren in een Unit waarbij je bij toerbeurt de rol jongste (,middelste) en oudste hebt)
- Unitdoorbrekende indelingen tijdens activiteiten en vieringen.
- Coöperatieve werkvormen

Doel 4

Wij voeden leerlingen op tot mensen die kennis hebben van en respect hebben voor andersdenkenden.

Wij besteden in alle groepen aandacht aan:

- Religies (de wereldgodsdiensten), mede m.b.v. de Kernconcepten en speciaal aangeschafte literatuur (Bieb op school)
- Indien voldoende ouders daar vraag naar hebben organiseren we GVO of HVO
- Leren luisteren naar elkaar
- Elkaars mening respecteren
- Vrijheid van meningsuiting, waarbij er wel zorg is dat een ander niet wordt gekwetst (vrijheid van meningsuiting is geen vrijbrief tot kwetsen)
- Vrijheid van geloofsovertuiging zonder anderen te kwetsen
- Kennis van seksualiteit (hetero/homo/transgender etc.)

In de praktijk van alledag is dat terug te zien in:

- De activiteiten vanuit onze Kernconcepten, in alle Units van de school.
- Lessen over geestelijke stromingen in ieder geval in leerjaar 7 en 8, waarin leerlingen kennis maken met andere godsdiensten, maar ook al vanaf leerjaar 1 aandacht ervoor.
- Het bespreken van actuele onderwerpen, maar ook persoonlijke omstandigheden van kinderen.
- Aandacht voor culturele en religieuze gewoontes en feesten in alle groepen
- (Nauw) contact met de Nederlands Hervormde kerk in Barchem voor wat betreft aangeven van het aanbod van diensten/ vieringen. Deze worden opgenomen in de nieuwsbrief.
- Vieringen van religieuze feesten
- Aandacht voor historie
- Samenwerking bevorderen tussen verschillende scholen, instellingen, gemeente, (hopelijk in de toekomst ook met bedrijven) in het dorp.
- *We willen onderzoeken of het mogelijk is om binnen de Kernconcepten toch een mate van borging te verkrijgen is voor:*
 - School-kerk/moskeedienst, bezoek aan de kerk/moskee, bezoek van de dominee/iman aan de school (bijv. 1 x per 2 jaar)
 - Gastlessen vanuit gemeente, GGD en andere instanties, bedrijven
 - Bezoeken aan (culturele) instellingen.*Op deze wijze binden we mensen en instanties meer aan de school en levert een bepaalde structuur in aanbod ook minder werkdruk op voor team om bij ieder Kernconcept weer opnieuw zaken te organiseren.*

Doel 5

Wij richten ons op de algemene ontwikkeling, omdat we willen dat kinderen in aanraking komen met cultuur en daardoor een persoonlijke verrijking en een bredere kijk op de wereld krijgen.

We besteden in alle groepen aandacht aan:

- Bewustwording van wie je zelf bent en van wie je bent ten opzichte van de anderen.
- Dat een ieder zelf verantwoordelijk is voor zijn doen en laten (je hebt een keuze qua gedrag).
- Het ontdekken van eigen talenten en de mogelijkheden daarvan in de maatschappij (onderzoekend leren, ontdekkend leren, talentontwikkeling)

In de praktijk van alledag is dat terug te zien in:

- Brede schoolactiviteiten zijn erop gericht kinderen hun eigen talenten te leren kennen (projecten, zelfstandig leren in vrije momenten binnen de kernconcepten). Hierbij zetten we ook de activiteiten in van Stichting Welzijn Lochem.
- Lessen omtrent kunsteducatie worden weggezet in de kernconcepten.
- Op school creëren wij een veilig pedagogisch klimaat waarin kinderen zichzelf kunnen zijn en waarin zij op een respectvolle manier leren omgaan met de ander (zorgplan, omgangsprotocol, pestprotocol, veiligheidsplan)
- Jaarlijks hebben alle groepen een culturele voorstelling of andere vorm van culturele uitjes
- Jaarlijks hebben we project- of themaweek
- Unit 3 , 4 en 5 kijken naar en werken n.a.v. schooltelevisie- en digibordlessen

- Kinderen van unit 3, 4 en 5 kijken naar en bespreken regelmatig (wekelijks) het jeugdjournaal en verbreden daarmee hun kijk op de wereld.
- Leerlingen worden aangemoedigd tot het lezen van boeken, kranten en volgen van journaals en zoeken op internet.
- Er wordt gebruik gemaakt van het aanbod van de bibliotheek op school, naast het lenen van boeken ook deelname aan projecten, etc.
- Actuele onderwerpen worden in de groep besproken.

5. De basiswaarden

De basiswaarden zijn:

- Vrijheid van meningsuiting
- Gelijkwaardigheid
- Begrip voor anderen
- Verdraagzaamheid
- Autonomie
- Afwijzen van onverdraagzaamheid
- Afwijzen van discriminatie

Het onderwijs op De Barchschole is niet in strijd met deze basiswaarden en wij stimuleren dat de leerlingen de basiswaarden en de kernwaarden van het openbaar onderwijs toepassen.

Wat zijn de kernwaarden van het openbaar onderwijs?

Gelijkwaardigheid, vrijheid en ontmoeting zijn waarden waar we in het openbaar onderwijs voor staan. Zij bieden richting bij het maken van keuzes over onderwijs, samenwerking en hoe we met elkaar omgaan. Je kunt ze gebruiken als toetssteen of kompas en je bij alles wat je doet afvragen: Past dit wel bij onze waarden? Draagt het bij aan onze fundamentele opdracht richting de samenleving? Het zijn ook waarden waarop we elkaar kunnen aanspreken én waarop we aangesproken mogen worden.

Gelijkwaardigheid

Op de openbare school is iedereen welkom. Hoeveel we ook van elkaar verschillen, iedereen heeft recht op een gelijke behandeling, een gelijke stem en gelijke kansen. Iedereen is evenveel waard.

Vrijheid

Op de openbare school kun je jezelf zijn en je eigen stem laten horen. Je leert zelfstandig en kritisch denken. Je neemt verantwoordelijkheid en houdt rekening met de vrijheid van de ander.

Ontmoeting

Op de openbare school leren we van elkaars verschillen. We zijn nieuwsgierig naar het verhaal van de ander. We dragen zorg voor elkaar en voor onze omgeving. Op school ontmoet je de hele wereld.

Openbare Scholen – Waar Verhalen Samenkomen

De slogan voor het openbaar onderwijs is: Openbare Scholen – Waar Verhalen Samenkomen. De openbare school is dé ontmoetingsplaats bij uitstek, de plek waar je nieuwe verhalen leert kennen en jouw eigen verhaal verder ontwikkelt, in relatie met anderen. Vanuit gelijkwaardigheid en vanuit vrijheid, ontmoet je de ander en ontmoet je mensen met verhalen vanuit de hele wereld.

Werken volgens de kernwaarden, levert onze school veel op:

- We dragen uit waar je als school trots op zijn en wat onze bijdrage is aan de samenleving.
- Het geeft de school een duidelijk profiel: hier staan we voor en dit mag je van ons verwachten.
- Het geeft betekenisvol onderwijs waarin de kernwaarden actief geoefend worden.
- Het laat zien dat onze openbare school echt werk maakt van de burgerschapsopdracht.
- Hierdoor ontstaat een betere sfeer in de klas, waarin leerlingen zichzelf mogen zijn, oefenen met democratische waarden en elkaar écht ontmoeten.

Op de Barchschole corrigeren wij uitingen van leerlingen en personeel, die strijdig zijn met de basiswaarden en deze kernwaarden. Ook spreken wij ouders daarop aan.

In het volgende overzicht geven wij aan hoe en wanneer wij aandacht besteden aan de basiswaarden.

Basiswaarden	Hoe?	Wanneer?	Welke groep?
Vrijheid van meningsuiting	▪ Kring-/Unitgesprekken n.a.v. actuele onderwerpen ▪ Leren luisteren naar elkaar ▪ Elkaars mening respecteren ▪ Individuele gesprekken	wekelijks dagelijks dagelijks	Alle Units op eigen niveau
Gelijkwaardigheid	▪ Geen onderscheid tussen jongens en meisjes (transgender, homo, hetero) ▪ Respectvol omgaan met elkaar ▪ Geen onderscheid tussen autochtone en allochtone leerlingen ▪ Leren elkaar te accepteren ▪ Geen onderscheid tussen niet gehandicapt en wel gehandicapt. *	dagelijks	Alle Units op eigen niveau
Begrip voor anderen	▪ Respectvol omgaan met elkaar ▪ Leren elkaar te accepteren ▪ Unitregels, schoolregels ▪ Leren reflecteren op eigen gedrag	dagelijks	Alle Units op eigen niveau
Verdraagzaamheid	▪ Unitregels, schoolregels ▪ Respectvol omgaan met elkaar ▪ Aandacht voor andere culturen, religies, seksualiteiten ▪ Leren reflecteren op eigen gedrag	dagelijks	Alle Units op eigen niveau
Autonomie	▪ Zelfstandig werken/werken met een planbord (bijv. voor unitgesprekken, kiesbord), weektaak ▪ Leerlingen beslissen mee over de inrichting van de Unit, school ▪ Leerlingen bepalen zelf de manier waarop ze willen leren in overleg met de leerkracht.	dagelijks	Alle Units op eigen niveau
Afwijzen van onverdraagzaamheid	▪ Unitregels, schoolregels ▪ Respectvol omgaan met elkaar ▪ Individuele gesprekken met leerlingen (en hun ouders) ▪ Leren reflecteren op eigen gedrag	dagelijks/ wekelijks	Alle Units op eigen niveau
Afwijzen van discriminatie	▪ Unitregels, schoolregels ▪ Sociale Vaardigheidslessen ▪ Respectvol omgaan met elkaar ▪ Individuele gesprekken met leerlingen (en hun ouders) ▪ Leren reflecteren op eigen gedrag	dagelijks/ wekelijks	Alle Units op eigen niveau

Geen onderscheid wil niet zeggen dat er geen verschillen mogen zijn.

6. Rapportage en evaluatie in het team

Door jaarlijks dit visie-document met het team of afgevaardigden van het team zoals de Aansturingsgroep te evalueren en bij te stellen kunnen we als team onderzoeken waar het team staat in de ambities met betrekking tot onze visie op Actief Burgerschap en Sociale Integratie. Hiertoe gebruiken we ook de vragenlijsten binnen WMK-PO. De uitslagen hiervan worden gedeeld en geanalyseerd met het team en de MR en ook inzichtelijk gemaakt voor alle ouders.

Deze rapportage (document) is bedoeld voor het team, de ouders, het bestuur van Poolster, de inspectie en andere belangstellenden. Het team van de Barchschole heeft hiermee de ambities met betrekking tot onze visie op Burgerschap en Integratie vastgesteld.

7. Verdeling van (praktische) activiteiten

Hieronder nog een extra opsomming/uitbreiding van activiteiten in een schooljaar.

- Binnen de Kernconcepten hebben we aandacht voor de verschillende wereldgodsdiensten. Er is heden geen vraag vanuit ouders m.b.t. GVO/HVO. Is daar een vraag naar in voldoende mate kijken we naar ook naar ons eigen onderwijs of we een methodiek nodig hebben die dit kan ondersteunen zoals bijv. Trefwoord. Dit is een methode waarin levensvragen aan bod komen, maar ook maatschappelijke kwesties en andere culturen en geloven. Er is in deze methode ook veel aandacht voor het omgaan met elkaar.
- School-kerk/moskee/synagoge. Voor leerjaar 7 en 8 zijn er structureel gastlessen en bezoeken aan de kerk en moskee per Unit te organiseren; Passend bij de Kernconcepten.
- Muziekactiviteiten met gastleerkrachten vanuit gelden muziek-impuls en in samenwerking met de plaatselijke fanfare vanuit convenant meer met muziek.
- Jeugdjournaal kijken. Dit wordt in ieder geval in leerjaar 5, 6, 7 en 8 dagelijks gekeken en besproken met de leerlingen. Ook wordt er dan soms op de stelling van de dag gereageerd. Als afleveringen van bijv. Klokhuis worden bekeken dan worden deze ook besproken. In unit 4 wordt dit ook afgewisselend met bijv. de Dag van vandaag.
- Kinderkabinet/leerlingenraad. Deze bestaat uit leerlingen van leerjaar 3 t/m 8 die alle Units vertegenwoordigen. Ieder schooljaar wordt het kinderkabinet democratisch gekozen en hebben zij minimaal eens in de 6 weken contact met een leerkracht en/of directie. Zij worden betrokken bij nieuwe methoden, werkwijzen, inrichting van de school en zijn omgeving.
- Andere geloven behandelen (kernconcepten)
- Bespreken van krantenknipsels.
- Omgangsvormen, respect, normen en waarden (gedragen vanuit onze kernwaarden en maatschappelijke algemene richtlijnen)
- Theatervoorstelling of andere culturele bezoeken.
- Vanuit onze onderwijsconcept en de kernconcepten zetten we in op vakoverstijgende activiteiten in samenhang met cultuur, muziek, theater, Engels, thematisch werk.
- Op stap gaan, dingen in dorp en buurt. Dingen doen voor anderen (ouderen).
- Kinderboerderij bezoeken.
- Bibliotheek op school (niet structureel, maar passend bij Kernconcept).
- Museumbezoek indien passend bij een thema.
- Cultuureducatie en kunstzinnige vorming
- Staatsinrichting, prinsjesdag, 4/5 mei o.a. in samenwerking met de gemeenschap en gemeente.
- Wereldoriëntatie (bijvoorbeeld over het milieu, omgangsvormen, verschillende landen en gebruiken)
- We vieren de feestdagen, zoals 5 mei en Koningsdag, Koningsspelen. Bezoek Westerbork voor IJ 7/8.
- Methode Kwink en de methode SOEMO als bronnenmateriaal.
- Presentaties worden vanaf leerjaar 1 gehouden. Soms komen ook sprekers van extern in de groepen. Vanuit de kernconcepten worden er veelvuldig presentatie gemaakt en gehouden.
- Vieringen: Iedere Unit besteed aandacht aan het vieren van de verjaardagen van kinderen en de leerkrachten. Sinterklaas en Kerst vieren we met elkaar. Daarnaast sluiten we jaarlijks enkele kernconcepten groots af naast de regulieren openingen en/of afsluitingen op kleinere schaal.
- Ouders worden daar waar mogelijk betrokken bij activiteiten. De OV is erg actief.
- De onderbouw (unit 2) gaat op een schoolreisje, de MB (Unit 3 en 4) gaat op schoolreisje en de BB (unit 5) gaat drie dagen op kamp.

- Vieringen in de Unit/school: behalen van successen, jubilea, openingen en afsluiting van de Kernconcepten, Kerst, Sinterklaas, Pasen, Koningsspelen, meester- en juffendag. Er wordt ook aandacht besteed aan kennis over andere religieuze feesten (bijv. Ramadan)
- Er wordt ook individuele aandacht besteed in een klas als er bijv. een opa of oma overlijdt.
- Groep 1 t/m 8 zetten digiborden in bij thema-gebonden activiteiten
- Kennismakingsspelletjes, regels in de klas, regels op school bespreken
- We organiseren op school bijv. sponsorlopen of andere acties voor goede doelen.
- (Bovenbouw) Leerjaar (7) 8 werkt aan een kennis over seksuele vorming/voortplanting via o.a. de sociaal-emotionele methode; SOEMO-kaarten en de map seksualiteit en relaties. Soms zetten we het programma lentekriebels hier ook bij in.
- De midden- en bovenbouw krijgt van de brandweer een preventie-les als hiervoor aanbod is.
- Middels groepsgesprekken in de bovenbouw worden onderwerpen als preventie m.b.t. roken, alcohol en drugs aan de orde gesteld (en gameverslaving)
- We willen als school aandacht hebben voor onze schoolomgeving en ruimen daarom rondom de school afval op.
- GGD komt eventueel gastlessen verzorgen over gezond gedrag, transgenders, homoseksualiteit etc.
- Als school springen we altijd in op actualiteit. Bijv. de koningsspelen, rampen etc.
- We besteden aandacht aan de week van het geld of passen dit onderwerp in als het in een Kernconcept beter tot zijn recht komt of volgen hiervoor onze rekenmethode.
- We doen mee met lees-activiteiten tijdens de Kinderboekenweek.
- We doen mee met het nationaal schoolontbijt, EU fruitproject. We zijn een gezonde school en willen naar een rookvrije generatie.
- Indien mogelijk binnen de al gemaakte afspraken staan we als school altijd open voor activiteiten als pannenkoekendag etc.
- In de midden- en bovenbouw wordt naast Estafette soms nog de actualiteit via andere bronnen ingezet voor begrijpend lezen. Andere teksten die passen bij de Kernconcepten worden ook ingezet om (begrijpend) leesstrategieën aan te leren.
- In de bovenbouw besteden we aandacht aan mediawijsheid. Burgerschap en sociale integratie zit door ons hele onderwijsaanbod verweven, ieder moment van de dag. Bij SEL (sociaal emotioneel leren wordt aandacht besteed aan besef van jezelf hebben, besef van de anderen hebben, keuzes kunnen maken, zelfmanagement, relaties kunnen aangaan. Hiervoor zetten we SOEMO kaarten in. We hebben een omgangsprotocol waarin over SEL meer staat beschreven.

8. Verbeterplan

We zullen bij evaluatie van dit plan van onderstaand schema gebruik maken om te komen tot mogelijk een verdiepend plan van aanpak binnen de werkgroep die hiermee actief bezig gaat. We kijken jaarlijks naar dit document om het te borgen en eventueel aan te passen.

Verbeterpunten	Een doorgaande lijn met beredeneerd aanbod
Gewenste situatie	Structuren aanbrengen van aanbod in de units (waarbij duidelijk wordt welke houding, vaardigheden en kennis we in welk leerjaar we willen aanleren bij de kinderen)
Activiteiten	Inplannen van een moment binnen een vergadering/ studiedag om met dit visiestuk als onderleggen de drie basis domeinen houding, vaardigheden en kennis te verdelen over de 8 leerjaren van een basisschool, waardoor er in dat leerjaar expliciet aandacht is voor die delen van de domeinen. Dit zou ook een oriëntatie op een methode kunnen zijn of het uitproberen van een zichtzending of proeflicentie.
Wanneer?	2022-2023: uitwerken van de drie domeinen per leerjaar en werken volgens eerste concept versie.

	2023-2024: concept versie evalueren, aanvullen, aanscherpen en definitief maken.
Wie?	Opnemen in taakbeleid
Kosten	Nihil
Evaluatie	Planning-evaluatie vergadering eind van het schooljaar
Borging	Opnemen in taakbeleid bij Actieteam KC- cultuur- burgerschap en soc. Integratie

Verbeterpunten	Contacten met externen duurzaam maken en verbinden aan het beredeneerd aanbod
Gewenste situatie	Beredeneerd aanbod waarbij kinderen in aanraking komen met: - politiek en gemeente. Ieder kind moet 1 keer in zijn schoolloopbaan contact hebben gehad met politici, burgemeester en waar mogelijk ook het gemeentehuis bezocht hebben om het thema duurzaamheid, politiek en milieu te verdiepen (te denken valt aan gastbezoeken politici, gemeenteraadsliden, wethouder, contact met burgemeester, bezoek gemeentehuis, bezoeken raadszaal) - verschillende religies: Kerk/moskee/synagoge, etc bezoeken (of uitnodigen gastsprekers) om de verschillende religies bekend te maken. - Gastsprekers via bijv. hogescholen, universiteiten, bedrijfsbezoeken om wetenschap en technologie duurzaam verbinden aan ons onderwijs
Activiteiten	Na het vaststellen van de drie domeinen (houding, kennis, vaardigheden) per leerjaar kijken welke externe stakeholders hierbij betrokken kunnen worden om het (burgerschaps)onderwijs te versterken en op welke manier we dit kunnen verbinden met onze kernconcepten.
Wanneer?	2022-2023: oriëntatie 2023-2024: onderzoeken, plan opmaken en eerste activiteiten 2024-2025: vast plan met minimale activiteiten per leerjaar. Volgens een semi-vast rooster waarbij iedere groep ieder jaar weet in welke maand of bij welke kernconcept er wat staat te gebeuren op welke plek. Dit inpassen in de unitactiviteiten. Opnemen in jaarkalender
Wie?	Directeur en overige personeelsleden in taakbeleid
Kosten	Nihil
Evaluatie	Planning-evaluatie vergadering eind van het schooljaar
Borging	Opnemen in taakbeleid Actieteam KC-cultuur- burgerschap en soc. Integratie